

Öykü ünlü Çin düşünürü Lao Tzu'nun zamanında geçer.. Lao Tzu bu öyküyü çok sever, anlatırmış. Köyün birinde bir yaşlı adam varmış. Çok fakir. Ama kral bile onu kıskanırmış.. Öyle dillere destan bir beyaz atı varmış ki. Kral at için ihtiyara nerdeyse hazinesinin tamamını teklif etmiş ama adam satmaya yanaşmamış.

"Bu at, bir at değil benim için.. Bir dost. İnsan dostunu satar mı?" demiş hep. Bir sabah kalkmışlar ki, at yok.. Köylü ihtiyarın başına toplanmış..

"Seni ihtiyar bunak.. Bu atı sana bırakmayacakları, çalacakları belliydi. Krala satsaydın, ömrünün sonuna kadar beyler gibi yaşardın. Şimdi ne paran var, ne de atın" demişler.. ihtiyar:

"Karar vermek için acele etmeyin" demiş.. Sadece 'At kayıp' deyin. Çünkü gerçek bu.. Ondan ötesi sizin yorumunuz ve verdiğiniz karar. Atımın kaybolması, bir talihsizlik mi, yoksa bir şans mı, bunu henüz bilmiyoruz. Çünkü bu olay henüz bir başlangıç. Arkasının nasıl geleceğini kimse bilemez.."

Köylüler ihtiyar bunağa kahkahalarla gülmüşler. Ama aradan 15 gün geçmeden, at bir gece ansızın dönmüş.. Meğer çalınmamış, dağlara gitmiş kendi kendine. Dönerken de, vadideki 12 vahşi atı peşine takip getirmiş. Bunu gören köylüler toplanıp ihtiyardan özür dilemişler. "Babalık" demişler. "Sen haklı çıktın. Atının kaybolması bir talihsizlik değil adeta bir devlet kuşu oldu senin için. Şimdi bir at sürün var."

"Karar vermek için gene acele ediyorsunuz" demiş ihtiyar.. Sadece atın geri döndüğünü söyleyin. Bilinen gerçek sadece bu. Ondan ötesinin ne getireceğini henüz bilmiyoruz. Bu daha başlangıç.. Birinci cümlenin birinci kelimesini okur okumaz kitap hakkında nasıl fikir yürütebilirsiniz?.."

Köylüler bu defa ihtiyarla dalga geçmemişler açıktan ama, içlerinden "Bu herif sahiden gerzek" diye geçirmişler.. Bir hafta geçmeden, vahşi atları terbiye etmeye çalışan ihtiyarın tek oğlu attan düşmüş ve ayağını kırmış. Evin geçimini temin eden oğul şimdi uzun zaman yatakta kalacakmış. Köylüler gene gelmişler ihtiyara. "Bir kez daha haklı çıktın" demişler.

"Bu atlar yüzünden tek oğlun bacağını uzun süre kullanamayacak. Oysa sana bakacak başkası da yok.. Şimdi eskisinden daha fakir, daha zavallı olacaksın" demişler.. ihtiyar "Siz erken karar verme hastalığına tutulmuşsunuz" diye cevap vermiş.

"O kadar acele etmeyin. Oğlum bacağını kırdı. Gerçek bu.. Ötesi sizin verdiğiniz karar.. Ama acaba ne kadar doğru. Hayat böyle küçük parçalar halinde gelir ve ondan sonra neler olacağı size asla bildirilmez."

Birkaç hafta sonra, düşmanlar kat kat büyük bir ordu ile saldırmış. Kral son bir ümitte eli silah tutan bütün gençleri askere çağırmış. Köye gelen görevliler, ihtiyarın kırık bacaklı oğlu dışında bütün gençleri askere almışlar. Köyü matem sarmış. Çünkü savaşın kazanılmasına imkan yokmuş, giden gençlerin ya öleceğini ya esir düşüp köle diye satılacağını herkes biliyormuş.

Köylüler, gene ihtiyara gelmişler.. "Gene haklı olduğun kanıtlandı" demişler.

"Oğlunun bacağı kırık, ama hiç değilse yanında. Oysa bizimkiler belki asla köye dönemeyecekler. Oğlunun bacağının kırılması, talihsizlik değil, şansmış meğer."

"Siz erken karar vermeye devam edin" demiş, ihtiyar.. Oysa ne olacağını kimseler bilemez. Bilinen bir tek gerçek var. Benim oğlum yanımda, sizinkiler askerde.. Ama bunların hangisinin talih, hangisinin şanssızlık olduğunu sadece Allah biliyor.

"Lao Tzu, öyküsünü su nasihatla tamamlarmış, etrafına anlattığında:

"Acele karar vermeyin. O zaman sizin de herkesten farkınız kalmaz.

Hayatın küçük bir parçasına bakıp tamamı hakkında karar vermektan kaçının.

Karar aklın durması halidir. Karar verdiniz mi, akıl düşünmeyi, dolayısı ile gelişmeyi durdurur. Buna rağmen akıl insanı daima karara zorlar. Çünkü gelişme halinde olmak tehlikelidir ve insanı huzursuz yapar. Oysa gezi asla sona ermez.

Bir yol biterken yenisi başlar. Bir kapı kapanırken, başkası açılır. Bir hedefe ulaşırsınız ve daha yüksek bir hedefin hemen oracıkta olduğunu görürsünüz."